

KICSI FALUNK

2009. július

V. évfolyam 2. szám

A KISSZÉKELYI ÖNKORMÁNYZAT
ÉS A KISSZÉKELYI KULTURÁLIS EGYESÜLET LAPJA

A Kulturális Egyesület gondozásba vette az Ótemetőt

Bodó Pista bácsi szerint a községi temető Ravatalozó körüli része volt a legrégebbi temető, utána húzódtak fel a sírok hegyre, majd telítődés után ismét le az alsó részbe. A régi temetőben elhagyott sírokat ástak ki, oda temetkeztek. Ez a mostani új temető.

Ma a temető északi részét tartjuk Ótemetőnek. A szarkahegyi domboldalon található temetőnek több része volt, külön temették a gyermekeket, a felnőtteket, a reformátusokat, a nazarénusokat. A famíliák egymás közelébe temetkeztek. A második világháború után már csak akkor temetkeztek oda, ha a családhoz tartozót temették.

A temetődombot hosszú évtizedeken át nem gondozta senki, a sírokat helyenként több méter magas sűrű akácok és bozótos nöttek be. Pedig még ma is sokan feljárnak sírokat ápolni.

Sok helyen nem jut pénz a haldokló temetőkre. A kistépeléseken az önkormányzatok erejét meghaladja a temető karbantartása. A régi temetők egy részét – különböző okokból – felszámolják. Gondozásukat csupán néhány helyen vállalták fel önerőből civil szervezetek, lelkes magánszemélyek. Erre vállalkozott Egyesületünk is.

Úgy gondoltuk, hogy a régi temető hozzátartozik a település múltjához, ezért elterveztük, hogy megközelíthetővé tesszük, ápoljuk. Szeretnénk, ha szépen gondozott, karbantartott területté válna.

2006

2006 tavaszán szerveztük első társadalmi munkáinkat. A kezdetben a részvétel megközelítette az 50 főt. A munkához mindenki saját felszerelést hozott. Elkezdtük a terület megtisztítását. Fákat, cserjéket vágunk ki, melynek vastagját rakatba hordtuk, az ágakat pedig elégettük.

Nagyon sok falubeli jött el, de átjöttek a környező településekre költözött kisszékelyiek is. Külön örültünk, hogy eljöttek segíteni a hazajárók, a faluban házat vásárolt ideszármazottak, sőt németek is.

A tavaszi akciókat ősszel még több alkalom követte, mégsem sikerült a munkát befejeznünk.

Az Ótemető alsó sarkába egy keresztet állíttatunk mindazok sírjának emlékére, akiknek nyughelyén tökrementek a sírkövek, síremlékek. A kereszt november elsején, Mindenszentek ünnepén került felavatásra.

2007

2007 tavaszán újult erővel folytattuk a temetőtisztítást. Hol több, hol kevesebb létszámmal ugyan, de ismét jelentősen haladtunk az elvadult növényzet kiirtásával. Vágásra is adtunk ki területet, ez a társadalmi munkán kívül folyt.

A vadhajtások vágását egy ízben az önkormányzat végezte el, egy alkalomra pedig az Egyesület fogadott fel munkásokat.

A kitermelt fát csekély egységáron értékesítettük. A bevételt az utógondozásra szántuk.

2008

A kezdeti lelkesedés elmúlt, társadalmi támogatás kevésbé kísérte szándékunkat. Bár kis csapattal, de a végére értünk a temetőtisztításnak.

Az év folyamán két alkalommal kaszálattuk le a területet.

2009

Az idei év a temetőgondozásé. Az Önkormányzat a kaszáláshoz egy dolgozót ígért segítségül. Sajnos mivel nyár elejéig nem érkezett meg a segítség, más megoldást kellett keresnünk. Ezidőre ugyanis a temetődombon a kaszálható

Folytatás a 2. oldalon

Közhírré tétetik...

A **Gemenc Volán** értesíti az Utazóközönseget, hogy 2009. augusztus 1-jétől – szombattól – kezdve a Tamási-Pincehely-Kisszékely-Simontornya vonalon munkanapokon közlekedő alábbi járatának útvonalát meghosszabbítja és 10 perccel később közlekedtetni:

– A 754. sz. járat indul 14.55 órakor Simontornya vasútállomásról 14.57 órakor Simontornya autóbusz-állomásról 15.15 órakor érkezik Kisszékely garázs megállóhelyre.

A **CAMINUS** Tüzeléstechnikai Kft. értesíti a lakosságot, hogy a kötelező kéményseprőipari közszolgáltatást augusztus 17. és 19. között, valamint 28-án és 31-én végzi.

Augusztusi rendezvények:

A strandon felállított májusfa kitáncolása a hagyományokhoz híven augusztus 20-án lesz.

Védekezünk a parlagfű ellen!

A parlagfű legintenzívebb növekedési időszaka július, a virágpor legnagyobb tömegben július végén és augusztusban szóródik, ezért az ingatlantulajdonosoknak a parlagfű elleni védekezést végre kell hajtaniuk, az allergén pollen levegőbe kerülését folyamatosan meg kell akadályozniuk. A védekezés leg egyszerűbb módja a havonta legalább 2-3 alkalommal történő kaszálás.

Országos tűzgyújtási tilalom

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszter augusztus 3-tól feloldásig tűzgyújtási tilalmat rendel el. Tilos a tűzgyújtás a kijelölt tűzrakó helyeken, a közút- és vasút menti fásításokban, beleértve a parlag és gazégetést is. Égő cigaretta csikket és dohánynyeműt ne dobjanak el, minden esetben oltsák el. Aki a tűzvédelmi rendelkezéseket megszegi, szabálysértést követ el.

*Szerkesztőségünk
tájékoztatja olvasóit,
hogy az újság számait
e-mail címre kézbesíteni tudja.
Kérjük, hogy igényét a
kicsifalunk@freemail.hu
e-mail címen jelezze.*

Fogadóórák

Körjegyző: csütörtök 8-tól - 16 óráig
Körzeti megbízott: minden hónap első hetében 11-től - 12 óráig a Hivatalban

Augusztusi miserend:

Augusztus 1. szombat – 14.00 – mise
Augusztus 9. vasárnap – 11.30 – mise
Augusztus 16. vasárnap – 11.30 – igeliturgia
Augusztus 23. szombat – 15.00 – mise
Augusztus 30. vasárnap – 11.30 – mise

Közérdekű telefonszámok:

Dr. Vágvölgyi Mária háziorvos:
Tolnanémedi Rendelő: 74/403-896 vagy
Mobil: 20/92-42-308
Simontornyai Központi Orvosi Ügyelet:
74/318-104
Dr. Nagy Péter Kristóf állatorvos:
Mobil: 06-30-499-38-06

Könyvtári nyitvatartás:

szerdán: 16-21, péntek: 16-20, szombat:
10-12 és 16-20, vasárnap: 15-17 óra.

Folytatás az 1. oldalról

A Kulturális Egyesület gondozásba vette az Ótemetőt

gaz mellett olyan vastag ágak fejlődtek ki, hogy egy komoly teljesítményű gépre lett szükség. Vásároltunk egy megfelelő növényvágót, és ezzel a géppel és napszámossal került sor a munka elvégzésére. A gép 212 ezer forintba került.

Összegzés

A temető tisztítási munka 2008-ban befejeződött, a további évekre a rendben tartása az elsődleges célunk. A három év alatt 29 alkalommal dolgoztunk a feladaton. A résztvevők alkalmanként összeadott létszáma 495 fő volt, átlagban 5 óra munkavégzéssel számolva a társadalmi munkák 2475 becsült munkaórát tettek ki. 2007-ben egyszer, 2008-ban kétszer, 2009-ben eddig egyszer végeztettünk növényzet-tisztítást. Az évi kétszeri ka-

szálási munkákra 2007-ben 30 ezer forintot, 2008-ban 120 ezer forintot, 2009-ben 259 ezer forintot költöttünk. Az ez évi költség magában foglalja a növényvágó gép beszerzését.

Célunk

hogy az elvégzett munka állagát megőrizzük, a temető tiszta és rendezett képet mutasson az év minden szakában. Ehhez március és október között legalább két alkalommal le kell kaszálni a területet, hogy a cserjék, gazok visszánövését megakadályozzuk, és pár év múltán füves résszé álljon be a terep.

A Kulturális Egyesület szándéka, hogy együtt tegyünk a kisszékelyi temető

pusztulása ellen. A régi sírok nemcsak kegyeleti helyekként értékesek, hanem mint a település történelmének őrzői is fontosak. Ha olvasóink úgy gondolják, hogy segíteni akarnak bennünket célunk megvalósításában, szívesen vesszük segítő véleményüket, közreműködésüket a sírok helyreállításában és gondozásában, akár kaszálási munkával, akár e célhoz kötött anyagi támogatás formájában. Az Ótemető legyen minden kisszékelyi kegyeleti helye, közös múltunk meghatározó szimbóluma.

Pajor Ágnes
a Kisszékelyi Kulturális
Egyesület elnöke

Csepregi Ferenc

Múltidéző

Júliusi számunk az aratási időszak derekán jelenik meg. Arra gondoltunk hogy az aratással kapcsolatos hagyományokat elevenítjük fel ebben a számban. Apám betegsége késői szakaszában nehezen foglalta le magát. Arra biztattam és kértem, hogy gyűjtse össze és jegyezze le azokat az eseményeket, szokásokat, munkafolyamatokat a kishéber emberekből, amelyekre emlékszik. Akár oly módon, hogy személyesen részese volt, akár úgy, hogy az idősebb emberek mesélték el neki. Sajnos nem maradt ideje befejezni, de azért több száz kézzel írott cetlit, feljegyzést készített, melyekből az aktualitásuknak megfelelően az elkövetkező időkből a „Múltidéző” hasábjain néhányat szeretnék közre adni.

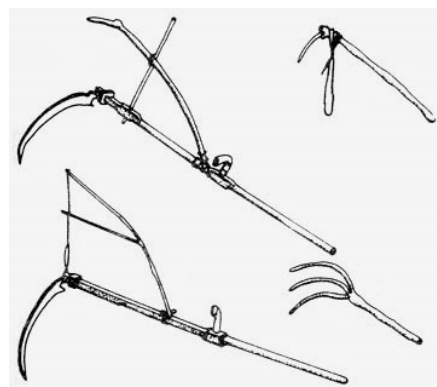
Ime az aratással kapcsolatos feljegyzések néhány id. Csepregi Ferenc tollából:

A parasztság életében a 20. század közepéig a legfontosabb munkaközpontnak az aratás számított. Szinte minden család egész éves kenyere, s ezáltal élete függött a betakarítás eredményétől. Nem véletlen, hogy így emlegették: „Ha kenyér van, minden van!”

A nyár közepére eső aratás a legnagyobb erőfeszítést igénylő munkacsúc volt a munkabíró felnőttek számára, ehhez igazították a napi munkák sorát és a nyári étrendet egyaránt. A bandában dolgozó aratómunkások külön szerződést, ún. konvenciót kötöttek az urasággal, amely a fizetés módját, és a természetben kapott ételmezt is meghatározta.

A kaszával való aratást Európában a 15. sz.-ban, Magyarországon néhány évtizeddel később kezdték, azonban csak a 20. sz. elejére terjedt el a kontinens egész területén. Nálunk a 15. sz. második felében jelentkezett a kaszás aratás. Fokozatosan szorította ki a sarlós munkamódot, de csak a 19. sz. második felében a gabonakonjunktúra idején jutott túlsúlyra a Kárpát-medencében.

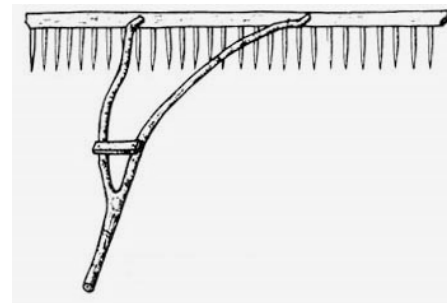
A kaszás aratás több mozdulat pontos összehangolásából álló munkafolyamat. A kaszás arató a jobb lábával előre lép, jobb karjával a kaszát annyira fölemeli, hogy annak hegye a levágandó gabona széléig érjen, aztán erősen bal felé suhint. A jobb kéz a mell előtt keresztbe lendül, és a bal kar oldalt kinyúlik. A kasza ív alakban 2–5 cm magasan vágja el a szárat. A kaszás ezután bal lábával lép előre és megismétli a mozdulatot.

Rávágó kévéző aratás: a gabonát a kaszás rávágja, azaz úgy sújt, hogy a kaszára szerelt *takaró* (csapó) segítségével a gabona nem a *tarlóra*, hanem az előtte álló sorra dől. Az így keletkezett *terítéket* a kaszás után haladó *marokverő* (*marokszedő*, *kettőző*) – aki rendszerint nő – pusztán kézzel, sarlóval vagy marokszedő horoggal összegyűjti és az előre elkészített szalma- vagy búza- ill. rozszálból, esetleg *csadéból* font kötéllé teszi. A kötőző pedig kévébe köti. Egy-egy lekaszált gabonaszélességet *rendnek* neveztek. A lekaszált gabona földben maradt része a *tarló*. Az összekötött kévéket a gabonaföldön egy vagy két sorban *keresztbe* (csomókba) rakták. Egy-egy keresztbe (csomóba) 14 kévét raktak. Az alsó kévét középre kalással felhajtván, rá pedig háromszor négy kévét egymásra kereszt alakúra rakva és felül középre a *papkévé* helyezték. Az így rakott kereszt összer-

„A társadalom életében a ma nem érhető meg a tegnapi nélkül.”

Mályusz Elemér

kasának módja is jelezte a learatott gabona tulajdoni megoszlását. Az alsó egyes kévé jelezte a *részes arató* jussát (tizedét). A felső közepre helyezett kévé az egyház (papok) tizedét jelentette.

A kézi aratás szerszámjai:

Kasza a takaróléccel: a kasza élét először kikalapálták — ez nagyon precíz, nagy ügyességet igénylő munkafolyamat —, majd a kaszakővel megélezték.

Kaszakő és tokmány: a tokmányt régebben az ökrök szarvából készítették, később horganyzott lemezből készült. A tokmányt a kaszás a derekára kötötte, vizet öntött bele és abban tartotta a kaszakövet. Ha úgy érezte, hogy életlen a kasza, akkor megállt és megfente — addig volt idő a pihenésre.

Sarló és a nagy fagereblye.

Az arató brigád általában reggel négy órakor már a földön volt, hogy még a harmatos gabonából el tudják készíteni az azt nap kötelet. Reggelig még egymásfél órát kaszáltak, majd megreggeliztek. Ezután délig tartott a munkaidő utána egy kevés pihenő és estig folytatódott a kemény, embert próbáló munka. Az aratás számított a legnehezebb munkának a szántóvető ember számára. Ezért erre az időszakra tartogatták az utolsó szál kolbászokat, az utolsó tábla szalonnát.

Az aratás után következett a takarodás, amikor a tarlóról szekerekkel beszállították a gabonát a szérűskertbe, majd ezt követte a cséplés vagy masinálás, de ez már egy következő történet.

Rendezvények, találkozók sorozatának adtunk idén is színhelyet.

Eljött a július és újra rendezvények, találkozók sorozatának adott színhelyet kicsiny falunk. Ebben a hónapban rendezte meg a Hegyhát Vadász-társaság családi napját, melyen ismét szép számmal jelentek meg a társaság tagjai illetve családtagok és barátok. Ezt követte, az immár hatodik alkalommal megrendezésre kerülő Off-road találkozó. Bár a tavalyi évhez képest kevesebb induló volt, de így is szép számmal, 27 autó állt a megpróbáltatások elé. Egy hetet pihenhettek a kisszékelyi lakosok, mivel a rákövetkező héten újra felbőgtek a motorok Kisszékelyben. Az ország minden részéről érkeztek motorosok, és újra nagyon jó hangulatban töltöttek egy egész hétvégét minálunk. És most elérkeztünk számomra legkedvesebb eseményhez. Immár hatodik alkalommal táborozott Kisszékelyben a Nemzetközi Fúvószenekar. *Szentesi István* „Emil” szervezésével, *Döme Lili* vajdasági és

Lelkes János szlovákiai vezető segítségével ismét fantasztikus hangulatot teremtettek. A hetet a falun végigvonulva kezdték, aztán búcsúzásként így is fejezték be. Egy héten keresztül minden este koncertet adtak a strand területén, ahol szép számmal jelent meg kisszékelyi és vidéki hallgatóság. Szombaton a Médiakucac horgászverseny résztvevőinek is órás műsorral kedves-

kedtek. És ezzel el is érkeztünk július utolsó rendezvényéhez, a Médiakucac horgászversenyhez, ahol ismét „összecsaptak” az írott és elektronikus sajtó munkatársai. A horgászok reggel 8-kor dobhatták be először a botokat, és egészen fél 12-ig foghatták a halakat. Ezt követte az eredményhirdetés, a nap zárásaként pedig finom ebéddel kedveskedtek a résztvevőknek. Ezzel a pár sorsral le is zárnam a júliust, de a találkozónak még nincs vége. Augusztus elején kerül megrendezésre a Rendőrmotoros találkozó, amihez jó szórakozást kívánok a résztvevőknek.

Cseke Veronika

KICSI FALUNK

Felelős kiadó:
Keresztés László és
Pajor Ágnes

Szerkesztő:
Lelkes Györgyné
Lelkes György

Elérhetőségünk:
7082 Kisszékely,
Szabadság u. 2.
kicsifalunk@freemail.hu
(06-74)-403-144

*Lapunk e számába a megjelent
fényképeket készítették:*
Pajor Ágnes és Cseke Veronika

